

Bến Sông Văn

Nguyễn Thành Vĩnh 11A4
(2021 – 2022)

Thu điếu

Nguyễn Khuyến

I. TÌM HIỂU CHUNG

1/ TÁC GIẢ

Nguyễn Khuyến (1835 - 1909)

- Ông là người **tài năng**, yêu nước thương dân nhưng cũng đành bất lực trước thời cuộc.
- Nguyễn Khuyến sáng tác cả chữ **Hán** và thơ chữ **Nôm**.
- Thơ ông nói lên **tình yêu** quê hương đất nước, gia đình, bè bạn; bộc lộ lòng yêu nước thương dân...

2/ TÁC PHẨM

- Bài thơ **Câu cá mùa thu** một trong chùm ba bài thơ thu của Nguyễn Khuyến.
- Viết về đề tài **mùa thu** quen thuộc, trong thời gian Nguyễn Khuyến ở ẩn tại quê nhà.

II. ĐỌC HIỂU VĂN BẢN

1/ CẢNH THU

a) Điểm nhìn độc đáo

Cảnh thu được đón nhận từ gần đến cao xa rồi từ cao xa trở lại gần

=> Từ một khung ao hẹp, không gian mùa thu, cảnh sắc mùa thu mở ra nhiều hướng thật sinh động.

2. Cảnh thu độc đáo, rất riêng

- Vẻ đẹp cổ điển: thi đề, thi liệu, nghệ thuật...
- Cảnh điển hình hơn cả cho mùa thu làng cảnh Việt Nam (Xuân Diệu):

- Nguyễn Khuyến đã chọn những chi tiết rất tiêu biểu cho mùa thu xứ Bắc: **ao thu, gió thu, trời thu.**

- Nguyễn Khuyến nắm bắt được cái thần thái riêng của mùa thu: thanh sơ, dịu nhẹ

+ Màu sắc

+ Đường nét, chuyển động

+ Sự hài hoà giữa màu sắc và hình ảnh

=> **Nét riêng của làng quê Bắc bộ được gọi lên từ khung ao hẹp, từ cánh bèo, từ ngõ trúc quanh co.**

- Cảnh buồn, vắng vẻ, tĩnh lặng:

- Cảnh đẹp nhưng **đượm buồn.**

- Các chuyển động rất nhẹ, rất khẽ không đủ tạo âm thanh. Không gian tĩnh, vắng người, vắng tiếng, thu hẹp trong lòng ao, khu xóm.

=> **Cảnh toát lên vẻ vắng lặng, hiu quạnh: ấn tượng về một thế giới ẩn dật, lánh đời, thoát tục. Đó là cái hồn thu, cái hồn của cuộc sống nông thôn xưa.**

2/ Tình thu

- Tâm hồn tĩnh lặng
- Tâm hồn cô quạnh
- Tâm sự uẩn khúc

--> Qua đó, người đọc cảm nhận ở Nguyễn Khuyến một tâm hồn gắn bó tha thiết với thiên nhiên đất nước, một tấm lòng yêu nước thầm kín.

III. TỔNG KẾT

1/ Nội dung:

Bài thơ là bức tranh cảnh sắc mùa thu điển hình của **đồng bằng Bắc Bộ**, đồng thời cho thấy tình yêu thiên nhiên, đất nước và tâm trạng thời thế của tác giả.

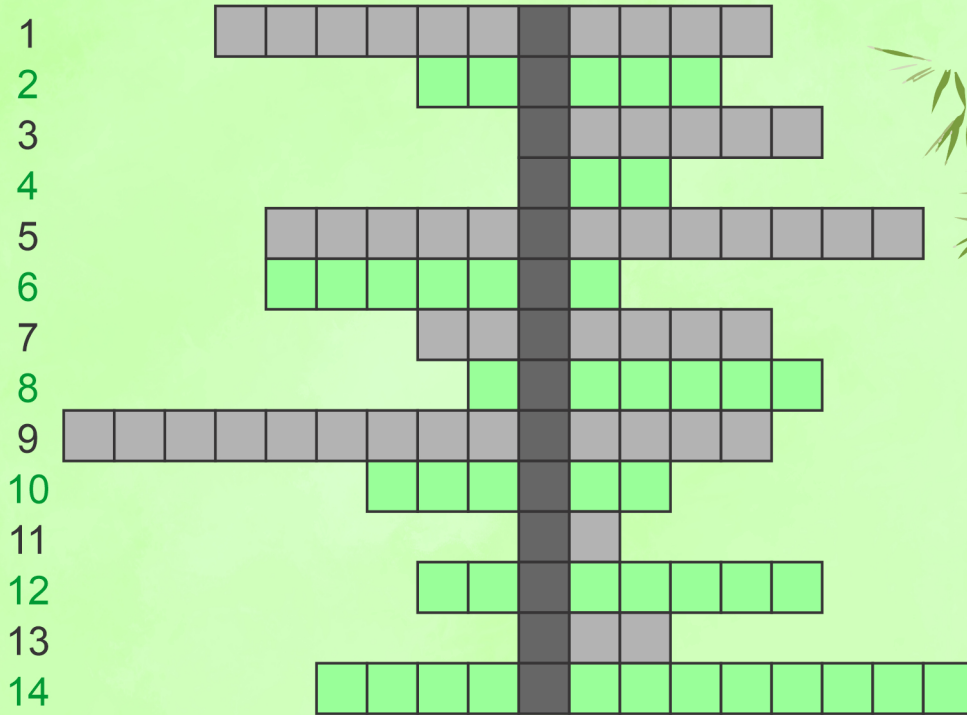
2/ Nghệ thuật:

- Ngôn ngữ trong **Câu cá mùa thu** giản dị, trong sáng, tài tình
- Đặc biệt vần eo – “tử vận” được Nguyễn Khuyến sử dụng một cách rất **thần tình**
- Bài thơ thể hiện nét **đặc sắc** của nghệ thuật phương Đông

IV. LUYỆN TẬP

1. Tên thật của Nguyễn Khuyến là...?
2. Nguyễn Khuyến xuất thân trong một gia đình như thế nào?
3. Bài thơ viết về đề tài gì?
4. Bài thơ được viết bằng chữ gì?
5. Bài thơ được viết bằng thể thơ nào?
6. “Cái ao làng” mở đầu bài thơ nằm ở huyện nào của đồng bằng Bắc Bộ?
7. Nguyễn Khuyến lớn lên và sống chủ yếu ở đâu?
8. Ngoài tình yêu thiên nhiên, bài thơ còn là tình cảm thầm kín, tha thiết nào của tác giả?
9. Đây là tư thế suy tư của nhân vật trữ tình trong bài thơ.
10. Hình ảnh nào trong bài thơ được tác giả miêu tả “bé tẻo teo”?
11. Văn được ví như “tử vận” khó làm, nhưng được Nguyễn Khuyến sử dụng một cách thần tình, độc đáo trong bài thơ?
12. Đây là từ chỉ màu trời trong cả ba bài thơ thu của Nguyễn Khuyến....
13. Biện pháp nghệ thuật được tác giả sử dụng trong 2 câu thơ:
**“Sóng biếc theo làn hơi gợn tí,
Lá vàng trước gió khẽ đưa vèo”**
14. Để vẽ lên bức tranh thu thanh sơ, tĩnh lặng, tác giả đã sử dụng biện pháp nghệ thuật gì?

